

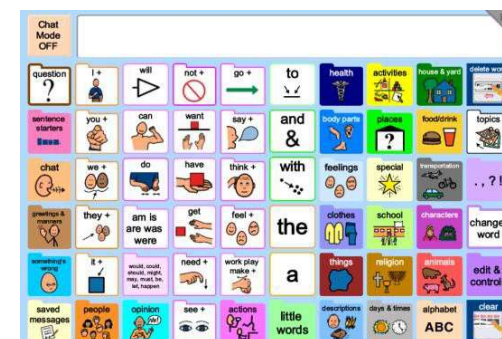
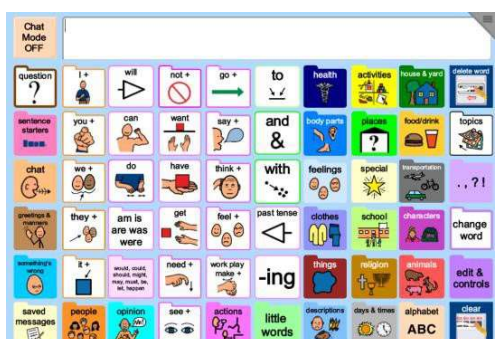
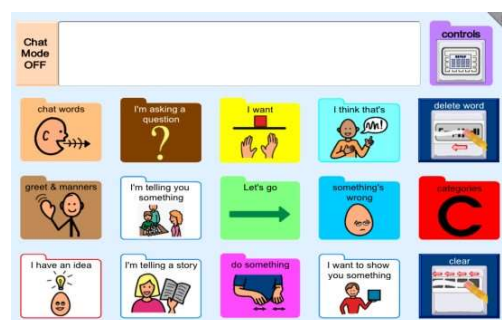
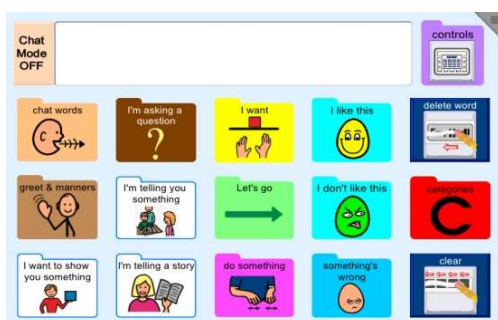


Pragmatic Organization Dynamic Display

PODD® Brugervejledning

Til Tobii Dynavox Compass

Gayle Porter



Oversigt

Der findes seks PODD sidesæt til Tobii Dynavox Compass

Der findes en PODD master side. Alle seks sidesæt kan åbnes fra denne side. Klik på knappen til det sidesæt der ønskes åbnet.



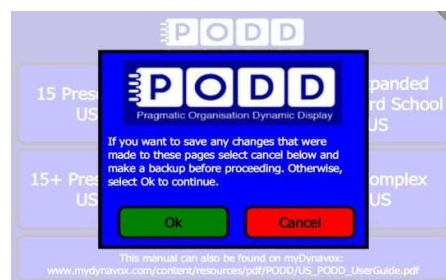
For at skifte mellem PODD sidesæt:

1. Vælg rediger-knappen (grå trekant) i øverste højre hjørne.
2. Vælg **Indstillinger**.
3. Vælg **Gennemse sider**.
4. Vælg 'et niveau op' (pil øverst til venstre).
5. Vælg **PODD Master Page**.
6. Vælg **Åbn**.

Man kan nu vælge et andet PODD sidesæt fra master page (se ovenfor).

Inden man skifter giver en dialogboks mulighed for at gemme eventuelle ændringer i det åbne sidesæt.

- Er der ikke lavet ændringer, der skal gemmes, tryk **OK** for at fortsætte.
- Er der lavet ændringer, der ikke er gemt, så vælg **Cancel**, gå retur til **Indstillinger** og vælg **Backup / Gendan** for at lave en ny backup med ændringerne.



Pragmatisk Organiserede Dynamiske Display (PODD)

PODD sidesæt til *Tobii Dynavox* er udviklet efter de samme principper, som ligger til grund for udviklingen af PODD kommunikationsbøger. (se Porter, 2008; Porter & Cafiero, 2009).

For PODD kommunikationsbøger og sidesæt til tale-pc gælder:

➤ **Selvstændig kommunikation er understøttet af:**

- Et stort ordforråd for at give brugeren mulighed for at vælge de ord han ønsker at bruge (fra det ordforråd, der bruges af personens sociale netværk).
 - Ordforråd til at udtrykke en hel række af pragmatiske funktioner er tilgængeligt.
 - Mere effektiv adgang til kerne-ordforråd.
 - Markant udvidet ordforråd (både indhold og variation) er tilgængeligt til at introducere nye emner, kommunikere specifikke beskeder og udtrykke en personlig stil.
- Metoder til at samle og gemme ekstra ord 'på stedet'.
 - Mulighed for at tilpasse ordforrådet, så det reflekterer personlig stil og livserfaring.
 - Adgangen til ordforrådet styres, via navigation i PODD, af personen der bruger PODD.
 - Kompatibilitet mellem high tech- (elektronisk) og low tech- (papir) versioner giver mulighed for selvstændig kommunikation, når som helst personen har noget at sige, og i alle omgivelser.

➤ **Ordforrådet er organiseret så det passer til kommunikationsfunktionen og de krav der er til udtryksformen i en samtale.**

➤ **En række strategier kan bruges i et sidesæt for at opfylde forskellige kommunikative formål.** Organisering af ordforråd omfatter:

- Pragmatisk
- Kerneordforråd
- Kategori (taksonomisk)
- Aktivitetsspecifik (skematisk)
- Emnerelateret
- Social og anekdotisk (historier, som har rod i det virkelige liv)

➤ **En række strategier anvendes til at understøtte mere effektiv kommunikation, herunder:**

- Organisering af ordforråd, baseret på den praktiske brug af sproget i en samtale.
- Brug af forskellig organisering af ordforråd, (f.eks. pragmatisk, kerneord, kategori, aktivitet, emnerelateret, social, anekdotisk) for at understøtte forskellige kommunikationsmønstre.
- Kerneordforrådet er tilgængeligt fra startside og kan i PODD 60 sidesæt nås direkte fra popups i andre sektioner. I sidesættene PODD 15 og 15+ er kerneord tilgængelige via en SNAKKEORD popup fra startside og fra andre afsnit. Ekstra ordforråd er tilgængelig via popups i alle afsnit i 15+ sidesættet.

- Pragmatiske links og popups, tilrettet ofte benyttet ordforråd og sammensætning af ord
 - Forudsigeligt tilgrænsende (kerne)ordforråd er tilgængeligt i flere afsnit for at reducere det antal sideskift, der er nødvendige for at opbygge sætninger.
 - Gentagelse af ord i forskellige sektioner og på flere sider forekommer, hvor det passer til forudsigeligt ordforråd og sprogbrug.
 - Forudsigeligt ordforråd og links mellem sider er designet til mere effektiv kommunikation på tværs af sider. Dette støtter personen og kommunikationspartnere i samtale ved brug af PODD.
 - Der er underkategorier og forudsigeligt ordforråd for at reducere antal sideskift.
 - *PODD 60 kompleks* indeholder popups med verbernes bøjning.
 - Sidelayout organiseret med fast placering af ordforråd reducerer visuel søgning og understøtter udviklingen af automatiserede bevægelser.
 - Placering af ordforråd på popups med forudsigeligt tilhørende ordforråd og ords bøjninger tæt ved placeringen på den oprindelige side for at reducere den visuelle søgning og de håndbevægelser, som kræves for at nå ordforråd på popups.
 - En række strategier til organisering af ordforråd tilpasset pragmatisk funktion og brugen af sproget i samtale.
 - Adgang til ofte brugte sætningsstartere og hele sætninger som øger muligheden for hurtigt at give ofte benyttede beskeder.
 - Strategier til at gemme forberedte beskeder til at fortælle historier/anekdoter, relatere almindelige beskeder, fortælle vittigheder, gemme skriftligt arbejde etc.
 - Adgang til de vigtigste navigationsmuligheder fra alle afsnit.
- **Mulighed for effektivt at opfylde forskellige kommunikationsbehov er den overordnede factor, der ligger til grund for organiseringen og placeringen af ordforrådet i PODD.**
- En række strategier er til rådighed til at **håndtere begrænsningerne i støttet sprog**, opbygge strategisk kompetence og **understøtte personens brug af tilstrækkelig information til at partner kan forstå**, herunder:
- Pragmatiske startere til at tydeliggøre hensigten med kommunikation via sætninger med 1-3 nøgleord i PODD 15 og PODD 15+ sidesættene. (Dette kompenserer for manglen på information fra multi-modal kommunikation, gestik og tonefald, der typisk præciserer den særlige betydning af 1-3 ords meddelelser fra børn på de tidlige stadier af sprogudvikling).
 - Forudsigelige links, der støtter børn i de tidlige stadier af kommunikation i at medtage tilstrækkelige oplysninger i deres budskaber til at støtte partnerens forståelse.
 - Vink om tidsforløb. Giver en mulighed for at benytte en tidsramme og tilpasse verbernes bøjning. Hensigten er at støtte partnerens forståelse af den aktuelle besked fra børn, hvis kommunikation ikke er så udviklet endnu, så de er i stand til at bruge verbers bøjning til at sætte en tidsramme.
 - Ja/nej spørgsmålsmarkør til at kompensere for den manglende intonation i ASK. Sætningen "Du må svare mig ja eller nej" præciserer for partneren, at sætningen er et spørgsmål (i modsætning til en erklæring) for børn på tidlige stadier af sprogudvikling. I den typiske udvikling af talesprog er JA / NEJ spørgsmål kun mærket af intonation indtil cirka tre års alderen, hvor børnene begynder at vende ordene, f.eks. "Kan jeg gå hjem?" versus "Jeg kan gå hjem".

- Samling af information for at støtte personer som er på tidlige stadier af sprogudvikling til forståeligt og effektivt at give en mundtlig fortælling ved at opbygge og lagre dele af historier på de enkelte felter.
 - Ordforråd til at styre interaktion, f.eks. give feedback til partner, styre den kommunikative interaktion, reparere kommunikation, som er brudt sammen.
 - Hint til at udvide ordforrådet.
 - Lister og tomme felter til at støtte opbygning af øget ordforråd.
- **Den faste placering og tilgængeligheden af ordforråd hjælper til automatisering, indlæring af sprog og til at indlede en samtale.**
- **Støttet sprogudvikling er understøttet gennem flere sidesæt** fra kommunikative begyndere, der lærer at udtrykke en række kommunikationsfunktioner ved brug af eet ord, til personer der bruger komplekst opbyggede sætninger.
- Færdigheder udbygges via ligheden af sproglige principper for den sproglige organisering mellem forskellige sproglige niveauer.
 - Sidesæt er udvalgt for at sætte barnet i stand til at bruge støtte sprogstimulering, som påvirker og støtter dets udvikling.
- Rækken af sidesæt **afspejler en udviklingsproces, som beskrevet i litteraturen om både typisk og støttet sprogudvikling.**
- Typisk udvikling af talesprog (pragmatik, semantik, syntaks, morfologi) bruges som en guide til den pragmatik, semantik, syntaks og morfologi der kræves på forskellige udviklingstrin.
 - Udvikling og brug af støttet sprog. Brug af en anden, støttet form for kommunikation resulterer i en vis variation i sprogproduktion og tilpasning i forhold til talesprog. Der er i øjeblikket ikke evidens for at udvikle den type "støttet sprogudvikling", vi har for det talte sprog. Forskning i "typisk" støttet sprogudvikling er også påvirket af paradokset for støttet sprogtegnelse, nemlig at støttet sprog ikke eksisterer naturligt i omgivelserne, så børnene kan alene lære og bruge hvad der er blevet præsenteret for dem. Så vores videnbase er påvirket af, hvad vi tidligere har prøvet. Men vi kender dog to vigtige forskelle ved brug af støttet sprog, der påvirker brugen af grafiske sprogsymboler: Vi kender dog to vigtige forskelle i brugen af støttet sprogform som indvirker på brugen af grafiske symboler("ord"):
- Øget brug af multimodal kommunikation. For eksempel brug af hovedbevægelser for enkelte ord JA og NEJ, pege for at indikere DER, DET.
 - Kommunikations hastigheden er langsommere; anstrengelserne for at producere hvert ord er øget.
- Det kan være strategisk for brugere af støttet sprog at prioritere ord, der er nødvendige for meningen, især i de tidlige stadier af sprogtegnelse, eller hvis de stadig kæmper med betjening af deres kommunikationshjælpemiddel. Det er f.eks. relativt let for det talende barn at medtage ord som EN, ET, DEN, men kræver ekstra tid og anstrengelser at nå frem til på et kommunikationshjælpemiddel. Da disse ord ikke øger lytterens forståelse af beskeden, er de jævnligt udeladt ved brug af tidlig støttet sprog. (dvs. tilføjet senere end i talesprogudviklingen).

- Disse to faktorer vil sandsynligvis påvirke kerne-ordforrådet hos børn, der er ved at lære at bruge støttet sprog. Faktorerne er taget i betragtning i PODD 15 sidesættet, der anvender oplysninger om kerneordforråd, indsamlet fra talende børn. (Bemærk, at PODD 15+ sidesæt anvender popup, så partneren kan modellere mere korrekt opbyggede sætninger.)
- Valget af ordforråd i PODD er også **påvirket af at det er brugt gennem mere end 20 år af hundredvis af børn og deres kommunikationspartnere.** Ordforrådet tilføjet *under brugen/på stedet* til listerne i kommunikationsbøgerne og de tomme felter i TALE-PC har været yderst vigtig for at præge kerneord og det øvrige ordforråd, som generelt bruges på forskellige udviklingsstadier.
- Organisering af ordforrådet efter forudsigelige samtalemønstre hjælper partnere til at give **input ved hjælp af PODD** til at støtte personens forståelse, og/eller til at bruge interventionsstrategier til støttet sprogstimulering.
- **Læse/skriveindlæring og udvikling er understøttet**
 - Alfabet sider til legeskrivning og stavning med ordprædiktion
 - Stort ordforråd til at producere sprog
 - Ordforråd specifikt til læsning og skrivning er inkluderet til undervisning i læse/skrivefærdigheder, deltagelse og diskussion.
- **kommunikation som understøtter undervisnings/handleplaner.**
 - Specifikke afsnit og ordforråd er medtaget for at give mulighed for deltagelse og læring i forhold til undervisningsplaner og handleplaner for skole og børnehave.
 - Strategier til at tilføje særligt ordforråd under emner og skolefag understøtter mere effektiv interaktion under læringsaktiviteter
- Stort ordforråd til at støtte børns produktion af sprog til at tale og skriftsproglige aktiviteter.
- **Konsistens mellem sidesæt for tale-pc og PODD kommunikationsbøger** på samme sproglige stadie reducerer indlæringstiden og gør det lettere at skifte mellem systemerne og støtte selvstændig kommunikation til enhver tid.

Et integreret ASK system, der understøtter selvstændig kommunikation til enhver tid: PODD til lowtech (papir kommunikationsbog) og hightech (tale-pc)

Brug af PODD principperne til at udvikle et sidesæt på elektroniske medier (tale-pc) medfører tilpasninger for at udnytte og håndtere forskelle mellem papirbøger og elektroniske enheder. Forskelle i "hardware" (størrelse og form af enhed), funktionalitet, "smartpartner" betjenings-system kontra computersystem med tale medfører en forskel fra de specifikke layouts, der anvendes til PODD kommunikationsbøger.

PODD sidesæt for tale-pc er IKKE identiske med de tilsvarende kommunikationsbøger. Det ville ikke være hensigtsmæssigt, blot at kopiere et sidesæt designet til en papirbog på en tale-pc, da resultatet ikke ville opfylde det overordnede princip for PODD design - det vil sige **altid at vælge den mest effektive mulighed for den enkelte til at opfylde deres forskellige kommunikationsbehov.**

Størrelse og form på display/side (hardware)

Tale-pc er normal kvadratiske eller rektangulære, og har ikke mulighed for at åbne som en bog eller have en sideflap. I PODD 60 betyder forskelle i udstyret færre symboler pr side, sammenlignet med den tilsvarende to-sidede 70 eller 100 pr. side eller 48 og 90+ med sideflap. Dette er ikke aktuelt for PODD 15 / 15+, da den tilsvarende PODD kommunikationsbog er ensidet og har en form, der svarer til en tale-pc.

Papir versus computerskærm

Forudsigelse af forventede mønstre for brug af ordforråd som støtte for en mere effektiv kommunikation er en central funktion i PODD. Forudsigeligt (kerne)ordforråd er inkluderet i hver sektion for at øge effektiviteten til at producere flerords sætninger, så partnere kan udvide sætninger og til samtale.

- Sideskift i en papir-kommunikationsbog indebærer en fysisk bladrning væk fra, og måske tilbage til den aktuelle side. Det tager tid for kommunikationspartnere at finde og bladre til en side, der er langt fra den aktuelle side. I PODD kommunikationsbøger gentages (kerne)-ordforråd på sider i hver sektion for at undgå tidskrævende sideskift.
- Sideskift i en tale-pc er hurtigere, og brugen af popup sider giver mulighed for, at en side automatisk lukkes, når et symbol er valgt. Det er ikke nødvendigt at bladre fra den aktuelle side for at tilgå ord på en anden side, så det er mere effektivt at organisere sider med forudsigeligt tilknyttet ordforråd på popup sider, der kan kaldes fra flere sektioner, i stedet for at gentage disse ord på separate felter i hver sektion. Brug af automatiske popup for forudsigeligt tilknyttet ordforråd kan også:
 - Understøtte at der medtages et større forudsigeligt tilknyttet ordforråd i et afsnit med færre sideskift. For eksempel bruger PODD 15+ popups til at udvide det ordforråd, der er tilgængelig for kommunikationspartnere til at modellere og udvide barnets meddelelser ved brug af mere grammatikalsk komplette sætninger.
 - Kompensere for færre felter pr. side på tale-pc (kompensere for størrelse, form og betjeningsforskelle mellem papirbøger og elektroniske enheder).

PODD bøgerne bruger faner og GÅ TIL SIDE numre på felterne til at understøtte kommunikationspartnerens sideskift (som anvist af barnet). Disse er ikke nødvendige på siderne på en tale-pc, da links til siderne ligger i programmet – de behøver ikke være synlige for barn eller kommunikationspartner. PODD siderne på Tobii Dynavox bruger et mappesymbol for at vise, hvilke felter der linker til en anden side.

Computer-operativsystem versus 'smart partner'-operativsystem

Ved brug af en kommunikationsbog kan partneren udlede betydningen af nøgleords beskeder ved hjælp af vink fra konteksten. Hightech systemer kræver ekstra programmering og/eller kompromiser til at kompensere for den manglende "smart"-partner.

- PODD bøger har felter med flere ord med tilsvarende betydning, og "smart"-partneren bruger sammenhængen til at bestemme det ord, der passer i meddelelsen (hvis f.eks. "HJÆLP" "JEG, MIG MINE" er udpeget, vil partneren sige "Hjælp mig").
Det er ikke muligt at have flere ord på ét felt ved tale-pc, hvor alle ordene ville blive udtalt eller placeret i besked-feltet. (f.eks. vil alle ordene "*hjælp, jeg, mit, min*" bliver udtalt eller placeret i beskedfeltet. Der er to muligheder for at håndtere dette:
 1. Brug en popup (som lukker ved valg af felt) til at præsentere alle mulighederne på enkelte felter. Dette er den foretrukne løsning for de fleste kommunikationspartnere, idet det giver mulighed for at bruge mere komplekse sætninger, når de anvender udstyret. Denne løsning bruges i PODD 60 and 15+.

2. Hvis et barn på tidlige stadier af sproglig udvikling ikke er i stand til at håndtere de ekstra sideskift, eller skelne mellem de givne muligheder for at vælge det aktuelle, så er et enkelt ord brugt til alle betydninger, og barnet er afhængig af partneren til at fortolke og evt. udvide betydningen baseret på sammenhængen. Dette svarer til, hvordan et lille barn på 'et-ords' niveau kan bruge "du" til at udtrykke "du skal gøre det", "dit", "din tur". I de fleste tilfælde bruges i PODD for tale-pc denne forenkling ved tidlig sprogudvikling. En ulempe ved denne løsning er, at partnere ikke vil have adgang til at vælge ordets passende form, når de bruger enheden til at give sproglige input. Derfor vil de beskeder, partnere giver ved hjælp af udstyret, også være i forenklet form. Det er den mulighed, som benyttes i PODD 15 versionerne.
- I PODD sidesæt til tidlige stadier af sproglig udvikling er der strategier for kommunikationspartnere til at bruge ledetråde i PODD til at udtale en mere specifik meddelelse. F.eks. i de en-sidede bøger understøtter vink om "tid" partneren i at bøje verberne i det de siger. I PODD 15 and PODD 15+ sidesæt, er tilføjet ekstra sider så barnets besked kan blive udtalt i verbets rette bøjning.

For nogle personer har "smartpartner betjeningsystemet" i PODD papirbøgerne ekstra fordele i de tidlige stadier af indlæring.

- "Smart" partnere kan observere og løse problemer på måder, et computersystem ikke kan. For eksempel kan en partner tolke, hvilken af fingrene, der rører siden, der peger på symbolet, og hvilke der blot ligger der. En touchscreen reagerer på al berøring, tilsigtet eller ej. En person kan kræve tastaturskjold eller afstand til skærmen; måske medfører det en begrænsning i det antal felter, der kan være på en side. "smart" partnere kan også tolke kropssprog og ansigtsudtryk som indikerer at der er valgt forkert. Det er ikke nødvendigt med felter til at slette ord – det gør kommunikationspartneren helt automatisk.
- En smart partner kan give ekstra tid til betjening. Partneren kan holde fingeren på et felt før oplæsning eller sideskift. Tilsvarende; når barnet har indikeret et felt, kan de (partnere) holde fingeren på det mens de bekræfter valget. Dette står i kontrast til hightech systemer, hvor et valg omgående skifter siden, og det oprindelige felt hurtigt 'forsvinder'. Disse hurtige sideskift på udstyret kan gøre det sværere for nogle børn at lære navigationsprocessen. Hurtige skift kan være specielt frustrerende, hvis barnet ved et uheld rører felter, der linker til andet.
- For nogle børn, understøtter partnerens rolle i brugen af papir-systemet barnet i at lære om interaktion og formålet med kommunikationen. Fokus skifter til at interagere med kommunikationspartneren, snarere end at interagere med (bruge kræfter og energi på) hjælpemidlet/enheden.
- Personer, der er ved at lære at betjene et high-tech system, kan med støtte fra en "smart"-partner få adgang til og bruge et mere komplekst sprog og organisering af ordforråd.

De børn som har profiteret af "smart" partner" betjeningsformen til at udvikle deres tidlige kommunikation og sprogfærdigheder har glæde af ligheden i den sproglige opbygning i PODD low-tech og hightech. Det gør det lettere for dem at tilegne sig de få forskelle der er i de to kommunikationssystemer.

Selvstændig tale

Med en papir-kommunikationsbog skal kommunikationspartneren være tæt på barnet for at kunne læse meddelelsen. Ord som HALLO, DEN, DER er ofte udeladt i standard-skabelonerne til PODD bøger ud fra den formodning, at barnet vil (lære at) bruge selvstændige bevægelser (f.eks. pege, vinke, hovedbevægelser) til at udtrykke disse beskeder, når der bruges en papir bog.

Tale-pc tillader *selvstændig tale* – herunder kommunikation med personer på afstand. PODD 15, 15+ og 60 sidesæt indeholder ekstra afsnit med ordforråd til at udnytte muligheden for talebeskeder (f.eks. kalde, hilse, forud gemte meddelelser og sætninger, vittigheder etc.).

Andre funktioner på enheden

Sideopbygningen for tale-pc skal omfatte operationelle funktioner så som *beskedfelt*, *SLET*, *SLET ALT*. Disse elementer er ikke nødvendige i en PODD bog hvor partneren fungerer som beskedfelt, opsamler ordene og automatisk udtaler hele beskeden (med udvidelser) ud fra barnets nøgleord. Herefter 'SLETTER' partneren automatisk beskeden. Barnet kan bruge UPS! eller et ansigtsudtryk, og partneren bruger konteksten til at løse problemet: slette sidste ord eller gå en side tilbage.

tale-pc programmer har også brug for ekstra felter til at tilføje kontrolfunktioner som *volumen*, *sluk*, *rediger* eller andre enhedsspecifikke funktioner (omverdenskontrol, telefonbetjening, udskrivning).

PODD tale-pc sidesæt indeholder en knap på hver side til **CHAT MODE funktionen**. CHAT MODE funktionen giver mulighed for et ekstra, midlertidigt beskedfelt. Dette midlertidige beskedfelt er brugbart til:

- Forberedelse af beskeder med flere sætninger. For eksempel, hvis personen ønsker at få en partners opmærksomhed før han fortæller dem en forberedt besked, kan beskeden forberedes i hovedvinduet (CHAT MODE OFF) og derefter skifte til CHAT MODE for at fange opmærksomheden hos partneren ("partnerens navn" / "undskyld mig"). Denne besked kan let gentages, indtil kommunikationspartnerens opmærksomhed er opnået; herefter skiftes CHAT MODE OFF, og med ét valg gives den forberedte besked.
- Håndtere afbrydelser. Det midlertidige beskedfelt muliggør produktion af en hurtig besked uden at skulle slette en anden meddelelse eller det, personen var ved at forberede. F.eks. hvis et barn er ved at skrive en historie, og en ven afbryder og spørger, hvad de skal lege i frokostpausen. Barnet kan da skifte til CHAT MODE ON, besvare spørgsmålet og måske have en ekstra konversation med sin ven. Herefter kan der skiftes til CHAT MODE OFF og fortsættes med at skrive i det primære beskedfelt.
- Afklaring, redigering og andre interaktioner med hjælpere / pædagoger / lærere. Under udarbejdelsen af en besked, kan personen bede om hjælp, eller partneren kan at bede om en yderligere forklaring og forsøge at udvide barnets budskab. Ved brug af CHAT MODE, kan dette gøres uden at miste den oprindelige meddelelse.

Ekstra sider giver ikke ekstra vægt på en tale-pc

Ved papirbøger betyder ekstra sider ekstra vægt, så aktivitets- og emnesider ofte bruges adskilt fra PODD bogen. Det er ikke et problem ved PODD tale-pc. I en papirbog bruges LISTER til at tilføje ekstra ord, tilgrænsende ordforråd og tilføje nyt ordforråd uden at skulle tilføje mange ekstra sider, der kan øge bogens vægt betydeligt. Dette er ikke aktuelt ved en dynamisk PODD på tale-pc, hvor links til ekstra situations-, skole og emnespecifikke sider er indbygget i sidesættet.

I PODD sidesæt for tale-pc kan udvidet/tilgrænsende ordforråd tilføjes på separate felter. **Ekstra sider med blanke felter findes i alle sektioner i stedet for LISTER for at kunne tilføje nye ord 'på stedet'.**

Samlet set **har organiseringen af ordforråd i PODD low-tech bøger og high-tech udstyr vist sig at have tilstrækkelige ligheder til at reducere indlæringstiden og lette overgangen mellem de to systemer.**

Husk at **det er ikke muligt at stole på elektroniske enheder som den eneste kommunikationsform til at støtte personers selvstændige kommunikation.** Elektronisk udstyr har nogle markante begrænsninger i at kunne støtte kommunikation TIL ENHVER TID: Det virker kun hvis det er ladet op og skal have strøm en periode hver dag eller nat. Det kan ikke bruges i ekstreme temperaturer, i vand og fugt, og det kan være svært at se skærmen i direkte sollys. Indimellem bryder det sammen. Nogle børn kan kun betjene deres high-tech udstyr i en meget speciel stilling eller med en særlig opsætning af udstyret.

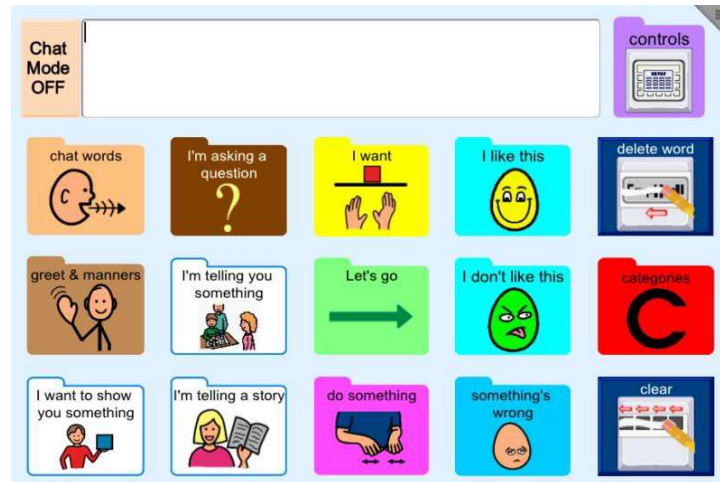
Alle ASK-brugere skal have en low-tech (papir-) mulighed for at sikre, at de har mulighed for at kommunikere til hver en tid og i alle situationer. Brug af flere systemer giver et barn mulighed for at vælge den meste effektive/foretrukne kommunikationsmetode i alle situationer.

Referencer:

Porter, G. (2008) *Pragmatic Organization Dynamic Display (PODD) communication books: Direct access templates (US letter paper)* Melbourne: Cerebral Palsy Education Centre.

Porter, G & Cafiero, J. (2009) Pragmatic Organization Dynamic Display (PODD) Communication Books: A Promising Practice for Individuals with Autism Spectrum Disorders. *Perspectives on Augmentative and Alternative Communication Vol 18, No. 4, pp 121-129.*

PODD 15: Førskole og Skole



Sidesættet PODD 15 er designet til førskole- og skolebørn, der kommunikerer på et tidligt stadie.

Disse sidesæt har et ordforråd svarende til en en-sidet, udvidet PODD kommunikationsbog. Sideopbygningen minder mest om bogen *PODD 12 udvidede funktioner*.

PODD 15 er designet til at støtte børn i at udtrykke sig via sætninger med 1-4 ord. Sidesættet har indbygget struktur med pragmatiske startere og links der understøtter mere forståelig kommunikation i dette stadie af sprogudviklingen.

Der er to versioner af PODD 15:

Førskoleversionen indeholder sider, designet til at understøtte kommunikation i børnehavemiljøer i førskolealderen. Sidesættet indeholder aktivitetsspecifikke sider til brug i aktiviteter indeholdt i handlingsplaner tilpasset denne aldersgruppe.



Skoleversionen omfatter sider, designet til at understøtte kommunikation i skole og øge deltagelsen i undervisningsforløbet. Fagspecifikke sider er inkluderet for at understøtte effektiv kommunikation. Emne-specifikke sider understøtter mere effektiv kommunikation omkring specifikke temaer i undervisningsplaner. Når et emne er afsluttet, overføres det nyligt lærte ordforråd til de relevante afsnit i de generelle sider til fremtidig brug.

Navigation

Ordforrådet i denne PODD er organiseret med brug af både pragmatiske startere og et kategori-indeks, afhængig af hensigten med kommunikationen.

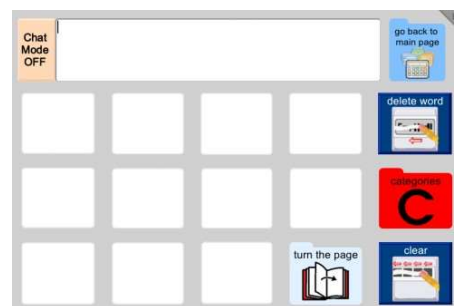
- **Pragmatiske startere** er på startside (bemærk at sektionen *hurtig snak* går til popup sider, der automatisk lukker).
- Der er et link til *side 03 fortælle* som har en funktion til at relatere information med bøjning af verber i tid og til at give plads til pragmatiske startere, som ikke kunne være på startside
- Links til **Startside** og **Kategori-indeks** er tilgængelige fra alle afsnit og aktivitetssider, normalt på den første side i hvert afsnit.
- Forudsigende links bruges til at hjælpe personen til at inkludere tilstrækkelig information til hjælperens forståelse, (f.eks. GØR ONDT, ØM, SMERTE, har direkte link til 06 kropsdele).
- Kommando *VEND SIDEN* bruges til at skifte side inden for sektionen. Popups der automatisk lukker, mindsker behovet for TILBAGE kommandoen til at gå tilbage til første side i sektionen.
 - UPS! er med på disse sider for at gå tilbage til den første side i sektionen. (ved popup, der automatisk lukker).
 - Nogle sider, der kan tilgås fra forskellige steder, indeholder en **TILBAGE** kommando.
- Indeholder **aktivitetssider, skolefag og emnesider, historiesider, vittigheder og om mig** for en mere effektiv interaktion. Indeholder alfabetsider til læse/skrive indlæring.

Typer af sider.

Der er i PODD 15 brugt forskellige typer af sider for at opfylde forskellige kommunikationsfunktioner. Skabeloner til alle disse sider er inkluderet i PODD 15 for at gøre det lettere at oprette nye sider. I menuen *Indstillinger*, åbnes **NY Side** og vælg skabelon fra mappen PODD 15, herefter enten Førskole eller Skole-mappen.

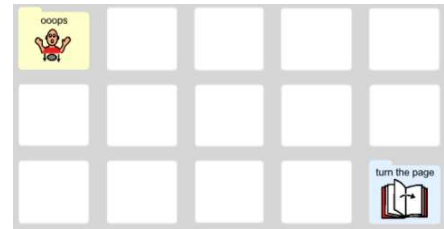
PODD 15 side (PODD 15 page)

- Bruges normalt som første side i en sektion.
- CHAT MODE knap øverst, til venstre for beskedfeltet.
- Navigationsknapper er placeret i højre side: *TILBAGE*, *TIL STARTSIDE*, *SLET ORD*, *KATEGORIER*, *SLET ALT*.
- Plads til at tilføje 11 nye ord/symboler og emner/ felter med link til anden side.
- *VEND SIDEN* (nederst til højre).



PODD 15 Popup

- Bruges normalt som anden side i en sektion.
- Felterne på denne side lukker popup siden, når de vælges.
- UPS er placeret i øverste venstre felt. Lukker siden uden at vælge et symbol.
- Plads til at tilføje 14 ord/symboler.
- *VEND SIDEN* (nederste højre felt).
- **Note:** denne popup er programmeret til at lukke, når der vælges et felt. Hvis nogle felter skal vælges uden at lukke skal feltet redigeres, og kommandoen [] for at lukke popup skal fjernes.



PODD 15 Popup uden sideskift (PODD 15 popup no turn)

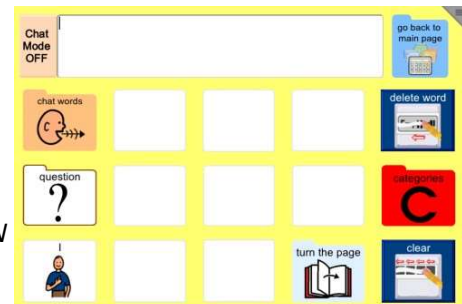
- Bruges normalt som sidste side i en sektion.
- Samme layout som siden PODD 15 POPUP, blot uden VEND SIDEN.

Aktivitetsspecifikke sider

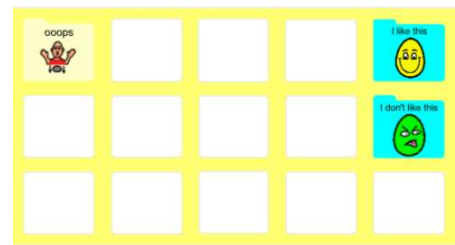
Bruges til særlige aktivitetssider, designet til at understøtte interaktion under en aktivitet.

- **PODD 15 Activity first page** bruges som første side i en aktivitetssektion.

- Udover CHAT MODE og de fire navigationsknapper i højre side på første side i alle sektioner, er der links til *SNAKKEORD* og *SPØRGSMÅL* som popup for at udvide ordforråd på aktivitetssiden til interaktion under aktiviteten. Lukker efter valg af ord.
- Plads til at tilføje ni ord/symboler/links samt *VEND SIDEN* (knappen nederst til højre).

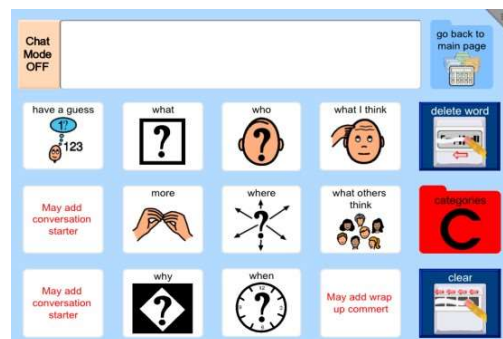


- **PODD 15 Activity second page** er en popup, der bruges som anden side i en aktivitetssektion.
- Udover UPS er der direkte links til KAN LIDE og KAN IKKE LIDE sektion til at udtrykke meninger.



PODD 15 Historie side (PODD 15 story page)

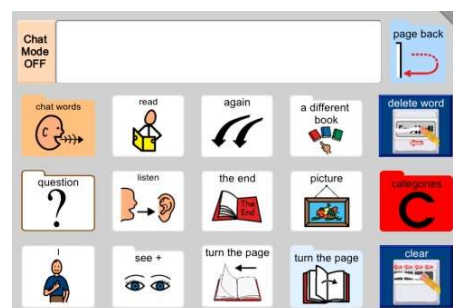
- Side til at gemme forberedte historier og nyheder.
- Der er plads til foretrukne samtalestartere og forberedte kommentarer.
- Symboler repræsenterer dele af en anekdote / personlig historie / personlige kommentarer.
- Efter opbygning af en historie på denne side sammen med barnet gemmer den voksne dele af historien under de relevante knapper.
 - Vælg knappen Rediger i øverste højre hjørne.
 - Vælg det relevante felt.
 - Vælg Handling, *InsertText(text)*
 - Vælg feltet med: *(text)* for at skrive meddelelsen.



Bog sider

Bruges til historie/eventyr-specifikke sider; i **førskole-versionen** for at understøtte **interaktion under fælles læsning**; i **skole-versionen** for at arbejde med **læsefærdigheder og deltagelse**.

- **PODD 15 book first page** bruges som den første side med generelt ordforråd til interaktion under fælles / støttet læsning.



- **PODD 15 book second page** bruges til anden side. Denne side omfatter direkte link til sider med KAN LIDE, KAN IKKE LIDE, BOG SNAK (i førskole-versionen), INSTRUKTION TIL LÆSNING (i skoleversionen).
 - BOG SNAK siden omfatter ordforråd til at tale om bøger og tekst (udvikle læsefærdigheder).
 - INSTRUKTION TIL LÆSNING omfatter ordforråd til læsning og skrivning.



PODD 15 EMNESIDER (topic pages)

Bruges til at udvide ordforrådet ved emner i **skole versionen** af PODD 15.

- **PODD 15 topic first page** bruges som første side i en emnespecifik sektion.
- Som supplement til CHAT MODE og fire navigationsknapper på alle startsider i en sektion, er der et link til **SKOLE sektion**.
- Plads til at tilføje 10 ord /symboler og link knapper samt VEND SIDEN (nederst til højre).



- **PODD 15 topic second page** er en blank popup, der bruges som anden og følgende sider i en emne-sektion.

PODD 15 SKOLEFAG SIDER (subjects)

Bruges til at udvide ordforrådet i skolefag i **skole versionen** af PODD 15.

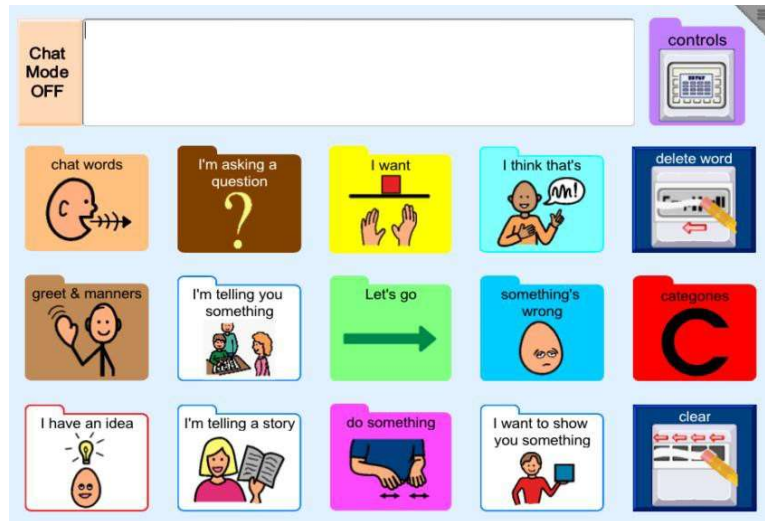
- **PODD 15 subject first page** bruges som første side i en skolefags-specifik sektion.
- Som supplement til CHAT MODE og fire navigationsknapper på alle startsider i en sektion, er der et link til **SKOLE sektion**, **SKOLE SNAK**, **SPØRGSMÅL** samt ordene JEG og IKKE.
- Plads til at tilføje 10 ord / symboler og link knapper samt VEND SIDEN (nederst til højre).



PODD 15 subject second page er en blank popup, der bruges som anden og følgende sider i en emne-sektion.

For yderligere tilpasning af sider i programmet henvises til Tobii Dynavox danske manual til Tobii Dynavox Compass

PODD 15+: Førskole og skole



PODD 15+ er designet til førskolebørn og børn i skolealderen, der er begyndt at kombinere ord i 1-2 nøgleords sætninger og / eller har brug for symboler til at understøtte deres forståelse af andre folks beskeder.

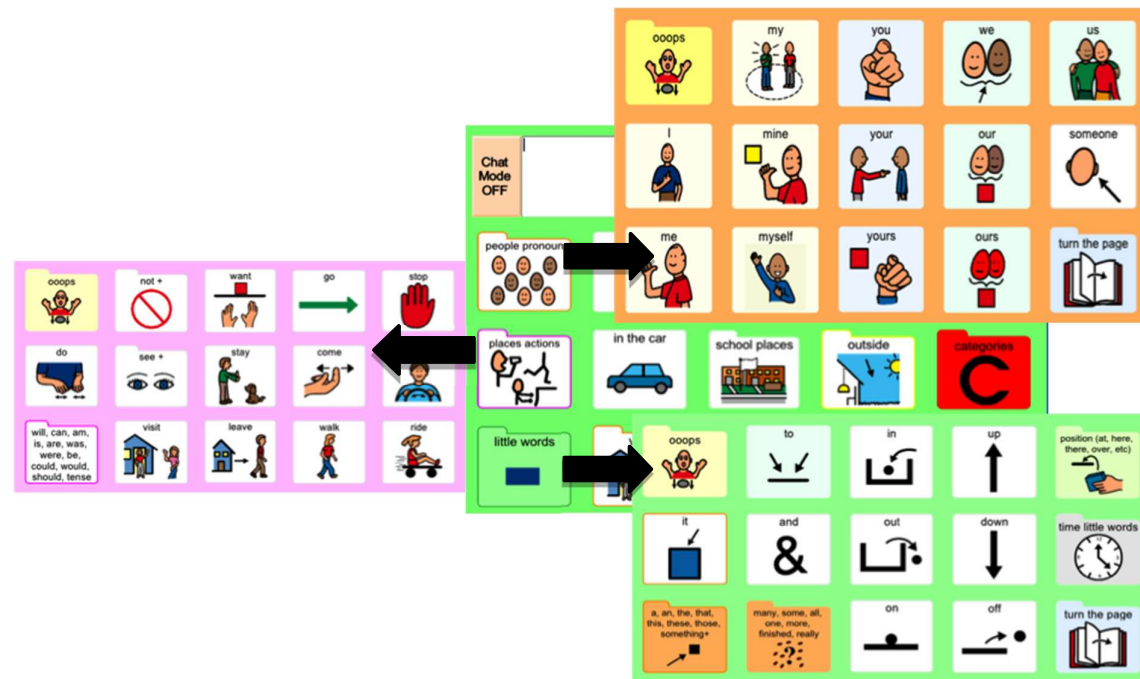
Sidesættet er designet til at understøtte børn i at lære at udtrykke sig i 1-4 nøgleords sætninger. Sidesættet har indbygget støtte, herunder pragmatiske startere og forudsigelige links, for at understøtte mere forståelig kommunikation i denne fase af udvikling af et støttet sprog.

Sidesættet har en opbygning af ordforråd svarende til de en-sidede PODD bøger med udvidede funktioner med ekstra kerneordforråd, via popups fra hvert afsnit. Dette ekstra kerneordforråd er tilgængelig for kommunikationspartnere til at opbygge mere komplette sætninger.

Yderligere i PODD 15+ i forhold til PODD 15

- Benytter sætningsstarteren *JEG SYNES* til at udtrykke meninger i stedet for de to startere *JEG KAN LIDE DET* og *JEG KAN IKKE LIDE DET*.
- Tillader mere specifikt sprogbrug med mulighed for at udtrykke mening ved hjælp af popups med forudsigeligt tilgrænsende ordforråd.
- Kræver at barnet kan håndtere ekstra popup sideskift for at få adgang til en del af ordforrådet.
- Kræver ekstra valg for at tilgå nogle ord
- De **ekstra popups med forudsigeligt tilgrænsende ordforråd** i PODD 15+ understøtter **partner modellering** af sætninger med udvidede nøgleord og komplekse sætningsstrukturer (med visse undtagelser).
 - Flere valg/sideskift er nødvendige for at samtalepartnere kan opbygge mere komplette sætninger ved hjælp af dette sidesæt.
 - Et andet PODD side sæt bør vælges til personer, der bruger ASK til mere effektivt at opbygge sætninger med udvidede nøgleord og komplekse sætninger.

Forudsigteligt tilgrænsende (kerneords) ordforråd er medtaget i hver sektion gennem popups med forudsigteligt tilgrænsende ordforråd.



Forudsigteligt tilgrænsende (kerneords) ordforråd medtaget i alle sektioner omfatter:

- **Personlige stedord:** JEG/MIG/MIN/MIT/MINE/MIG SELV; DU/DIG/DIN/DIT/DINE/DIG SELV; HAN/HAM/HANS; HUN/HENDE/HENDES; VI/OS/VORES; I/JER/JERES; DE/DEM/DERES; NOGEN, ALLE
- **Hjælpeverber:** VÆRE, HAVE, KUNNE, SKULLE, VILLE, MÅ,
- **Verber** (kerneord og sektionsspecifikke)
- **Bøjningsmarkører for verber:** DATID, NUTID
 - Bemærk, at kommandoer til bøjning af verber er medtaget til brug af partner. Børn på dette stadie af sproglig udvikling skal opfordres til at bruge vink om tider gennem at vælge den pragmatiske starter: JEG SKAL FORTÆLLE NOGET
- **Kendeord:** EN, ET, DEN, DET,
- **Stedord/ bestemmelsesord:** DET, DEN, DET DER, DET HER
- En række vigtige forholdsord, tillægsord og biord
- **Sektionsspecifikke navneord, tillægsord og biord.**

Der er to versioner af PODD 15+:

Førskoleversionen omfatter sider, specielt designet til at understøtte kommunikation i læringssituationer i den tidlige barndom. Aktivitetsspecifikke sider til at understøtte kommunikation ved deltagelse i leg og aktivitet er også medtaget.



Skoleversionen omfatter sider specielt designet til at understøtte kommunikationen i skolen og øge deltagelse i uddannelsessystemet pensum. Fagspecifikke emner er inkluderet for at gøre kommunikationen mere effektiv. Emne specifikke sider er medtaget for at understøtte mere effektiv kommunikation om aktuelle emner i læseplaner. Når et emne er afsluttet, overføres det nyligt lærte ordforråd til de relevante afsnit i de generelle sider til fremtidig brug



Navigation

Ordforrådet i denne PODD er organiseret så man kan benytte både pragmatiske startere og et kategori indeks afhængig af den kommunikative hensigt, som skal udtrykkes.

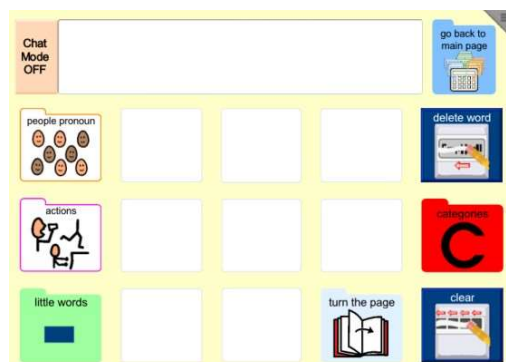
- **Pragmatiske startere FINDES** på startside (bemærk at *SNAKKEORD* sektionen linker fra startside til popups som lukker automatisk efter valg).
 - Fra startside er der et link med mulighed for at relatere information (jeg skal fortælle noget) til *side 03 tell*, hvorfra der er adgang til ordforråd med verber i forskellige tider. Her er desuden yderligere pragmatiske startere, der ikke var plads til på startside.
- Links til startside og kategori indekset er tilgængelige fra alle sektioner og aktivitet sider, som regel på den første side af hver sektion.
- Forventelige links er brugt til at hjælpe barnet med at medtage tilstrækkelig information til at partneren kan forstå budskabet (f.eks. ONDT, ØM, SMERTE har et direkte link til *06 body parts*).
- Kommandoen *VEND SIDEN* for at skifte mellem siderne i en sektion. Automatisk lukning af popups begrænser behovet for kommandoen *TILBAGE* for at komme tilbage til den første side i en sektion.
 - UPS er medtaget på popups for at gå tilbage til den første side i en sektion.
 - På nogle sider, som kan tilgås fra mange steder er kommandoen *TILBAGE* medtaget.
- Omfatter **aktivitetssider, skolefag, skoleemner, historiesider, sider med vittigheder og sider om mig** til mere effektiv interaktion. Indeholder alfabetsider til arbejde mod læsning og skrivning (legeskrivning).

Typers af sider

Der er i PODD 15+ brugt forskellige typer af sider for at opfylde forskellige kommunikationsfunktioner. Skabeloner til alle disse sider er inkluderet i PODD 15+ for at gøre det lettere at oprette nye sider. I menuen *Indstillinger*, åbnes **NY Side** og vælg skabelon fra mappen PODD 15+, herefter enten FØRSKOLE eller SKOLE-mappen.

PODD 15+ Side (PODD 15+ page)

- Bruges normalt som første side i en sektion
- CHAT MODE knap øverst, til venstre for beskedfeltet.
- 4 navigationsknapper er placeret i højre side: TILBAGE TIL STARTSIDE, SLET ORD, KATEGORIER, SLET ALT.
- Links til popups med adgang til forventet tilgrænsende (kerne) ordforråd



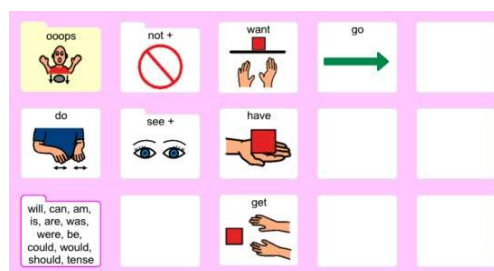
- *STEDORD*
 - *HANDLINGER* (popup-side tilpasset aktuelle sektion)
 - *SMÅORD*
- Plads til at tilføje 8 nye ord/symboler og links til andre sider plus *VEND SIDEN* (nederst til højre).

Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

- Skal der laves handlingsside (ud fra **PODD 15+ action popup**) med link fra HANDLINGER.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 15+ popup**) med link fra VEND SIDEN.

PODD 15+ action popup

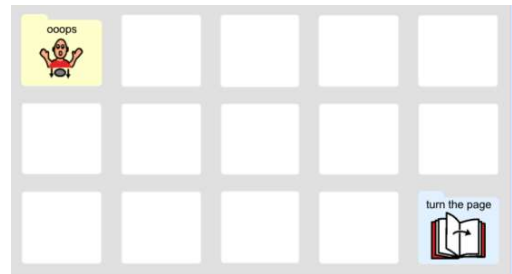
- Bruges til at tilføje sektionsspecifikke handlinger (verber)
- Handlingsfeltet linker i hver sektion til popups, med kerne verber og verber valgt specifikt til at passe til den aktuelle sektion (forventet tilgrænsende ordforråd).



- De mest brugte verber og link er på handlings-popup placeret på ofte benyttet placering (for at støtte automatisering af brugen af de samme felter på forskellige sider).
- Der er 8 tomme felter til at tilføje sektionsspecifikke og forventede tilgrænsende verber. BEMÆRK at verber, som allerede er på siden eventuelt skal slettes, hvis de ikke forventes at høre til den nye sektion.

PODD 15+ popup

- Bruges normalt som anden og følgende sider i en sektion.
- De fleste felter på denne side er programmeret til at lukke popup siden, når de vælges.
- UPS er placeret i øverste venstre felt. Lukker siden uden at vælge et symbol.
- Plads til at tilføje 14 ord/symboler.
- *VEND SIDEN* (nederste højre felt).



- **Bemærk:** denne popup er programmeret til at lukke, når der vælges et felt. Hvis nogle felter skal vælges uden at lukke skal feltet redigeres, og kommandoen [] for at lukke popup skal fjernes.

PODD 15+ Popup no turn

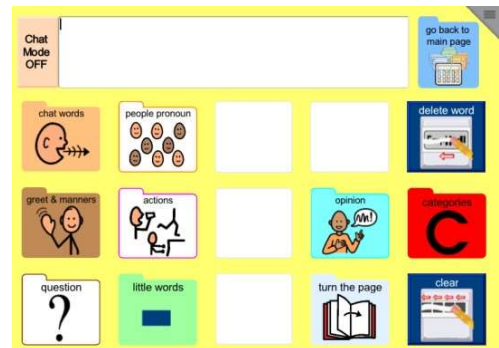
- Bruges normalt som sidste side i en sektion. Samme layout som siden PODD 15+ popup, blot uden VEND SIDEN.

Aktivitetsspecifikke sider

Bruges til særlige aktivitetssider, designet til at understøtte interaktion under en aktivitet.

PODD 15+ Activity first page bruges som første side i en aktivitetsspecifik sektion.

- Ud over CHAT MODE og de fire navigationsknapper i højre side på første side i en sektion, er der link til popups for at få adgang til mere forventet tilgrænsende ordforråd for at støtte interaktion under aktiviteten.
 - *SNAKKEORD*
 - *HILSE OG MANERER*
 - *SPØRGSMÅL*
 - *PERSONLIGE STEDORD*
 - *HANDLINGER* (linker til aktuel side tilpasset aktiviten)
 - *SMÅORD*
 - *MENING*
- Plads til at tilføje 4 ord/symboler/links samt *VEND SIDEN* (NEDERST TIL HØJRE).



Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

- Skal der laves handlingsside (ud fra **PODD 15+ action popup**) med link fra *HANDLINGER*.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 15+ activity second page**) med link fra *VEND SIDEN*.

PODD 15 Activity second page er en popup, der bruges som anden side i en aktivitetssektion.

PODD 15+ Activity EC

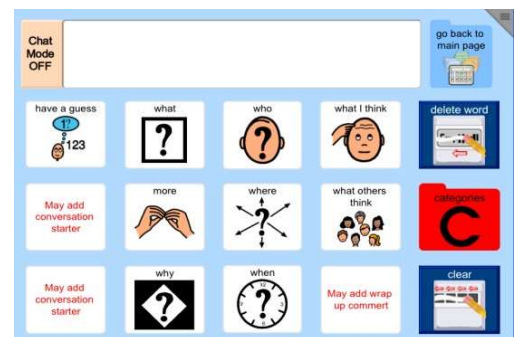
En alternativ aktivitetsspecifik side et til at støtte interaktion i førskole institutioner og med særlige links til:

- *PERSONER BØRNEHAVE*
- *BØRNEHAVE SNAK (popup med børnehavn snak indeholder et link til BØRNEHAVE HILSE OG MANERER)*



PODD 15+ Story pages

- Sider til at gemme forberedte historier og nyheder
- Der er plads til foretrukne samtalestartere og forberedte kommentarer.
- Symboler repræsenterer dele af en anekdote / personlig historie / personlige kommentarer.
- Efter opbygning af en historie på denne side sammen med barnet gemmer den voksne dele af historien under de relevante felter:



- Vælg knappen rediger I øverste højre hjørne.
- Vælg det relevante felt.
- Vælg handlingen *InsertText(text)*
- Vælg feltet med: *(?text)* for at skrive meddelelsen.

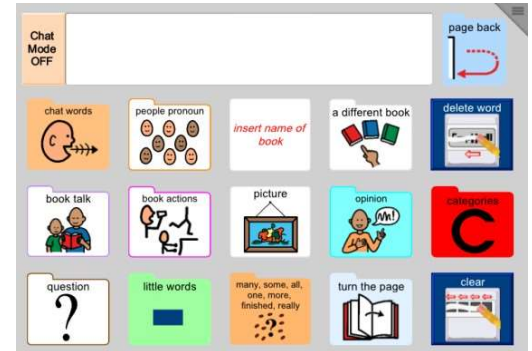
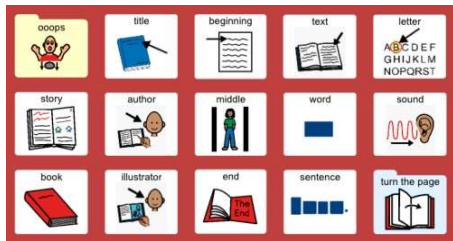
BOG sider

Bruges til historie/eventyr specifikke sider, i **førskole versionen** for at understøtte interaktion under fælles læsning, i **skole versionen** for at arbejde med læsefærdigheder og deltagelse.

Førskole bog sider

Bruges til historie/eventyr specifikke sider, designet til at understøtte interaktion under fælles læsning i **førskoleversionen**.

- **PODD 15+ book first page** bruges som den første side med generelt ordforråd til interaktion under fælles/støttet læsning. Siden har direkte link til siderne MENING og BOGSNAK.
- Det eneste, som skal gøres på denne side er at tilføje bogens navn og redigere VEND SIDEN, så den går til ny side til med ordforråd, som passer til den aktuelle bog.



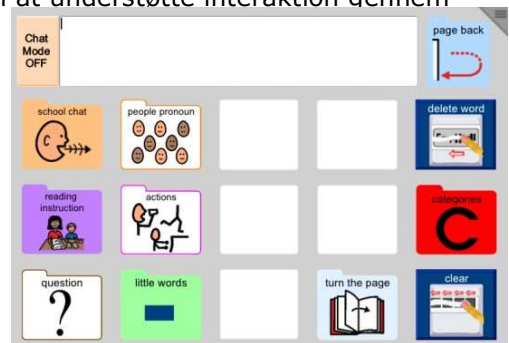
- Siden BOGSNAK indeholder ordforråd til at tale om bøger og tekst (udvikling af læse/skrive færdigheder).

- **PODD 15+ book second page** er en tom popup som bruges til at tilføje historie/eventyr specifikt ordforråd i førskoleversionen.

Skole bog sider

- Bruges til historie/eventyr specifikke sider, designet til at understøtte interaktion gennem fælle/støttet læsning i **skoleversionen**

- Tilsvarende layout som den aktivitets specifikke side med link til SKOLESNAK (som indeholder links til MENING og HILSE OG MANERER). SNAK er udskiftet med link til INSTRUKTION TIL LÆSNING - side som lukker automatisk
- Fem felter til at tilføje historie/tekst specifikt ordforråd



- Siden med INSTRUKTION TIL LÆSNING indeholder en række ord til brug for læse/skrive indlæring.

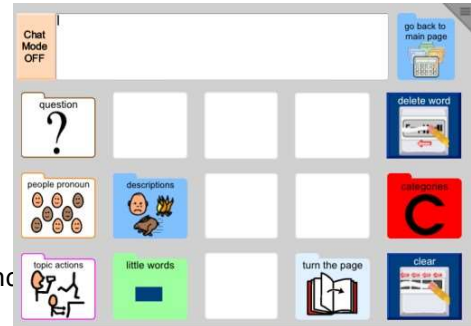
- **PODD 15+ book second page** benyttes til anden og efterfølgende sider.

PODD 15+ Emne sider (topic pages)

Bruges til at udvide ordforrådet ved emner i **skoleversionen** af PODD 15+

- **PODD 15+ topic first page** benyttes som første side i en emnespecifik sektion.

- Som supplement til CHAT MODE og de fire navigationsknapper i højre side på alle startside i en sektion, er der link til SKOLE sektionen.
 - SPØRGSMÅL
 - PERSONLIGE STEDORD
 - HANDLINGER (hvert emne sin aktuelle side)
 - BESKRIVELSER
 - SMÅORD
- Plads til at tilføje 6 ord/symboler og link knapper samt and
 VEND SIDEN (nederst til højre).



Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

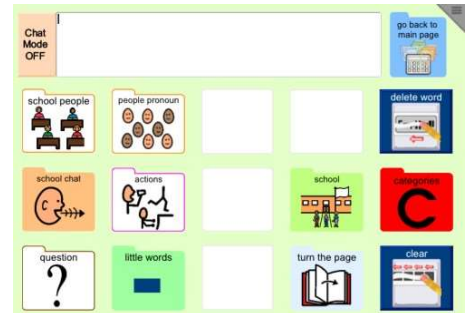
- Skal der laves handlingsside (ud fra **PODD 15+ topic actions**) med link fra EMNE HANDLINGER.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 15+ topic second page** med link fra VEND SIDEN.

PODD 15+ Skolefag (subject pages)

Bruges til at udvide ordforrådet i skolefag i skole **versionen** af PODD 15+

- **PODD 15+ subject first page** benyttes som første side i en skolefags specifik sektion.

- Som supplement til CHAT MODE og de fire navigationsknapper i højre side på alle startside i en sektion, er der link til følgende popups:
 - SKOLE PERSONER
 - SKOLESNÆK
 - SPØRGSMÅL
 - PERSONLIGE STEDORD
 - HANDLINGER (hvert emne sin aktuelle side)
 - SMÅORD
 - SKOLE



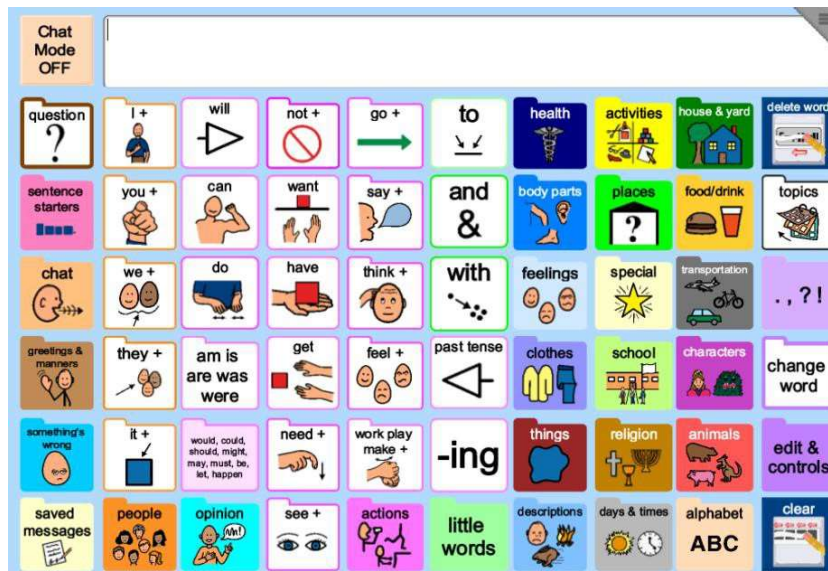
- Plads til at tilføje 4 ord/symboler og link knapper samt VENT SIDEN (nederst til højre).

Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

- Skal der laves handlingsside (ud fra **PODD 15+ subject actions**) med link fra SUBJECT HANDLINGER.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 15+ subject second page**) med link fra VENT SIDEN.

For yderligere tilpasning af sider i programmet henvises til Tobii Dynavox danske manual til Tobii Dynavox Compass

PODD 60 Udvidede Nøgleord



Sidesættet PODD 60 udvidede nøgleord er designet til børn og unge som er i stand til at danne sætninger af nøgleord og som er i gang med at lære at bruge symboler og hele ord, stavning med brug af ords betydningsbærende dele og ordprædiktion til at kommunikere en bred vifte af formål.

Dette sidesæt har en sproglig kompleksitet og en organisering af ordforråd som svarer til PODD kommunikationsbøgerne tosidet med 70 felter og tosidet med 48 felter og sideflap.

Sidesættet PODD 60 udvidede nøgleord indeholder sætningsstartere, kerneordforråd og forudsigteligt tilgrænsende ordforråd til at øge effektiviteten af kommunikation.

Startsiden i 60 udvalgte nøgleord indeholder generelt ordforråd som kan bruges til hurtig snak inden for kendte emner og et hovednavigations indeks til at få adgang til ordforråd i andre sektioner. Navigeringsknapper til bøjning af verber i DATID og NUTID findes også på denne side.

Popups benyttes til at udvide mængden og variationen af det ordforråd, som er til rådighed. For eksempel, variationer af JEG, MIN, MIN, MIT, MINE (findes på et felt i en papirbog med "smart partner" system) er der adgang til via popup med link fra "JEG" felt.

- Bemærk at ordet "JEG" er på samme plads som det er på feltet som linker til "JEG" popup. Denne fysiske lighed øger effekten af kommunikation, da det ikke er nødvendigt at se eller flytte hånden for at nå ordet "JEG" efter at have valgt link knappen "JEG".
- "JEG" popup'en omfatter også generelle sætningsstartere som begynder med "JEG" for at øge effekten af kommunikation. Bemærk at automatikken forstærkes af at verberne er placeret samme sted som de tilsvarende verber på startside.
- Det samme mønster er gentaget på alle popups med personlige stedord.



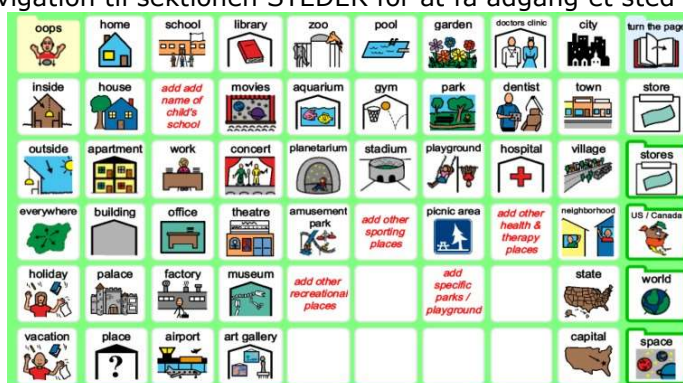
Navigation

Alle sektioner i 60 udvidede nøgleord kan nås fra startside.

POPUP eller SIDEBASERET sektion?

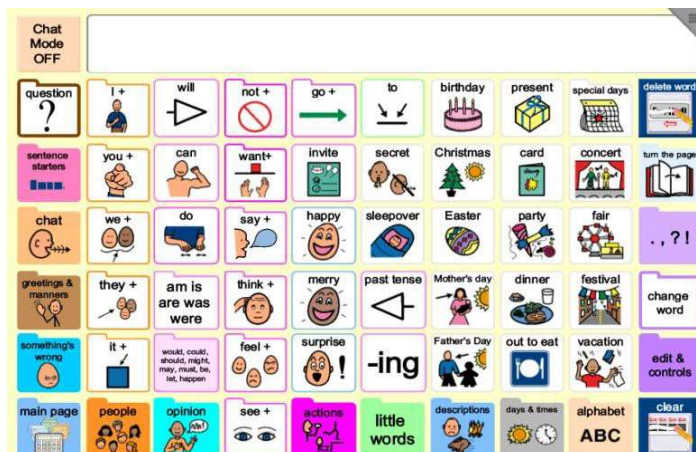
Nogle sektioner i sidesættet PODD 60 udvidede nøgleord bruger på første side i sektionen popups som lukker automatisk efter valg. Den første side i andre afsnit er en side, der kræver navigation tilbage til hovedsiden via en STARTSIDE link knap. Valget af en side eller popup sektion som første side er baseret på mønstre for brug af ordforråd i den aktuelle sektion samt behovet for forudsigeligt tilgrænsende ordforråd, som ikke er medtaget i kerneordforrådet på hovedsiden.

For eksempel vælges sektionen STEDER ofte for kun at vælge ét ord fra denne sektion. Sætninger som skal bruge ordforråd fra STEDER kan startes ved hjælp af kerneordforråd på startside og derefter navigation til sektionen STEDER for at få adgang ét sted bestemt ord.



Steder - Popup

Fra sektionen "SÆRLIGE BEGIVENHEDER" vil der ofte vælges flere ord, og man kan fortsætte samtaler om særlige begivenheder, der kræver ordforråd fra denne sektion i flere turskift. Det er derfor mere effektivt at forblive i denne sektion for kunne vælge mere end et ord fra sektionen, uden at skulle vende tilbage til hovedsiden mellem hvert ord.



Særlige
begivenheder -
side

Et side-layout er også mere effektivt til sider med aktiviteter, emner og skolefag, hvor der er brug for mange ord/symboler fra ordforrådet fra den aktuelle sektion under en igangværende interaktion.

For at opnå en mere effektiv kommunikation er der links til nedenstående ofte brugte sektioner på alle **SIDER**:

- SPØRGSMÅL
- SÆTNINGSSTARTERE
- SNAK
- HILSE OG MANERER
- DER ER NOGET GALT
- PERSONER
- MENING
- HANDLINGER (hvert emne sin aktuelle side med specifikke verber til sektionen, foruden link til hovedsiden for handlinger hvor verber er organiseret alfabetisk)
- SMÅORD
- BESKRIVELSER
- DAG OG TID
- ALFABET
- POPUP MED SÆTNINGSTEGN
- POPUP MED ORDBØJNINGER
- REDIGERING OG KONTROL

Links til popups med forventelige tilgrænsende (kerne) personlige stedord og verber medtages på alle sider i PODD 60. Knapper til verbers bøjning i DATID og NUTID er også medtaget på alle sider.



Siden Sætningsstartere (sentence starters)

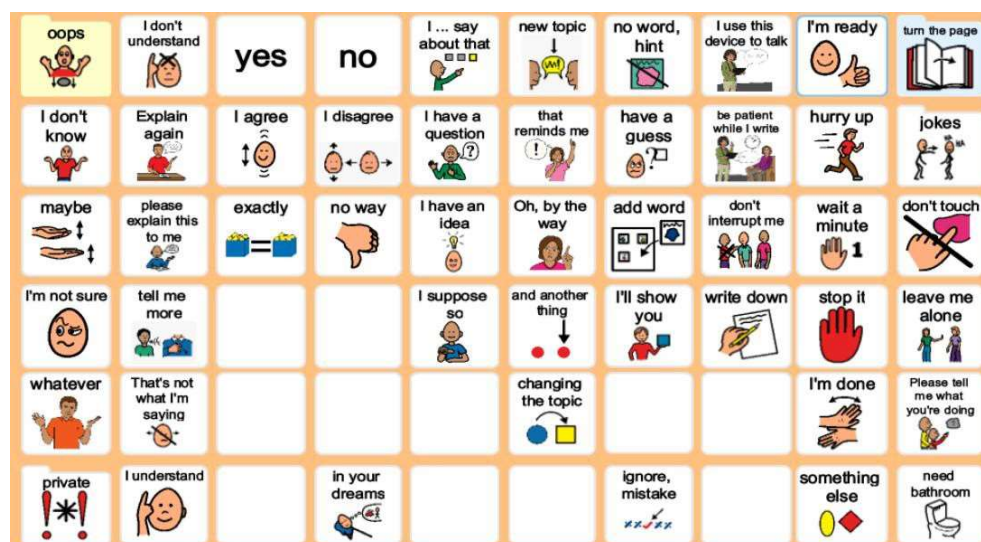
Siden med sætningsstartere omfatter almindeligt anvendte sætningsstartere og introduktion til emner for at understøtte mere effektiv kommunikation.

Nogle af felterne på denne side linker til andre sider med ordforråd for at tilføje yderligere forudsigelig start på sætninger som færdiggøres med ordforråd fra andre sektioner. Indholdet fra felter på denne side indsættes i beskedfeltet.



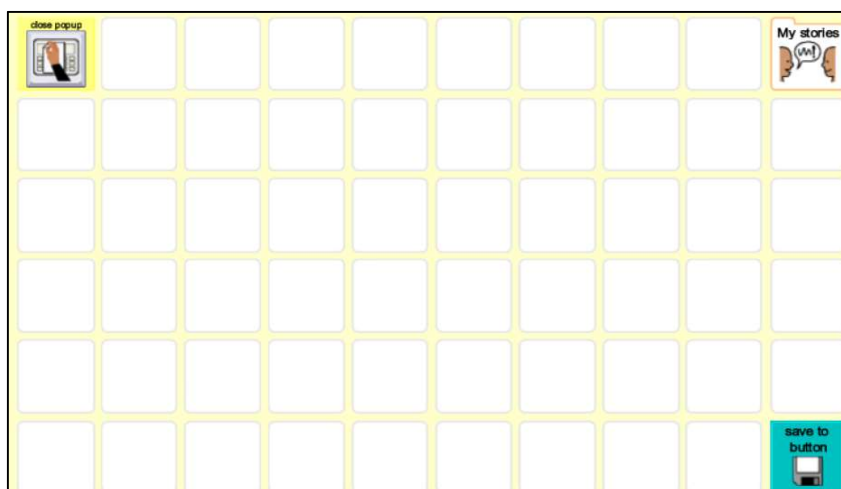
Snakke ord (chat words)

Sektionen med snakke-ord (chat) i PODD 60, medtager social og kommunikativ håndtering og fraser til at reparere samtalen som ofte skal kunne siges hurtigt og skal kunne siges højt.. Felter på denne side er programmeret til at sige feltets tekst for hurtigere initiering af kommunikationen (dvs. at de ikke indsættes i beskedfeltet). Felter med ord, der nogle gange er brug for at føje til beskedfeltet er gentaget på siden med SÆTNINGSSTARTERE. Der er et link til VITTIGHEDER på denne side.



Gemte beskeder/meddelser (saved messages)

Denne side giver mulighed for at gemme personlige beskeder og historier.



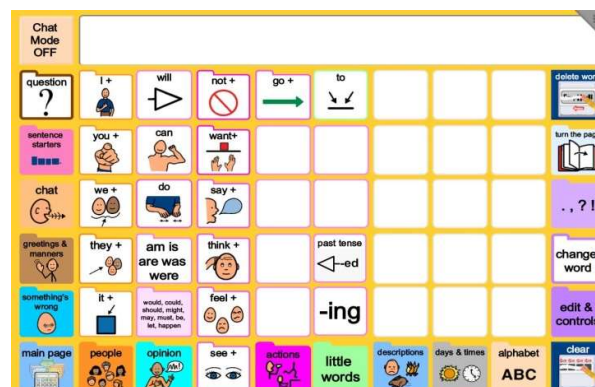
Typer af sider

Der anvendes en række forskellige sidetypografier i PODD 60 udvidede nøgleord der passer til forskellige kommunikationsfunktioner. Skabeloner til alle disse sider er medtaget i PODD 60 udvidede nøgleord for at lette oprettelse af nye sider.

I menuen *Indstillinger* åbnes Ny Side, vælg skabeloner fra mappe PODD 60 udvidede nøgleord.

PODD 60 EKW page

- Bruges som den første side i en sektion eller en aktivitetsspecifik side.
- Indeholder alle standard links til ordforråd i andre sektioner og links til popups med forventelig tilgrænsende ordforråd for at få adgang til kerne ordforråd fra fast placerede steder.
- Indeholder datids og nutids bøjninger
- Indeholder 21 felter til at tilføje ord/symboler



Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

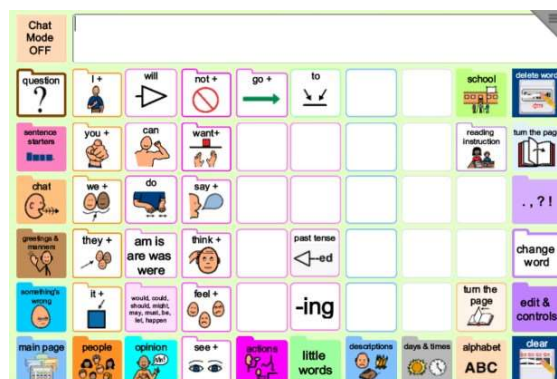
- Skal der laves en side med tilpasning af ord/symboler for aktuelle handlinger (ud fra **PODD 60 EKW actions popup**) med link fra HANDLINGER på første side.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 60 EKW popup**) med link fra VEND SIDEN.

PODD 60 Bog sider (book pages)

Bruges til historie-specifikke sider og er designede til at understøtte interaktion (instruktion og gruppediskussion) i forbindelse med understøttet indlæring af læse/skrivefærdigheder omkring en bestemt historie/tekst, ikke for at læse bogen højt.

PODD 60 EKW book first page

- Bruges som første side ved en historiespecifik side.
- Indeholder alle standard links til ordforråd i andre sektioner og links til popups med forventelig tilgrænsende ordforråd for at få adgang til kerne ordforråd fra fast placerede steder.
- Indeholder datids og nutids bøjninger
- Indeholder et link til siden læseinstruktion for at medtage ordforråd til læse/skrive indlæring.
- Indeholder 18 felter til at tilføje ord/symboler



Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

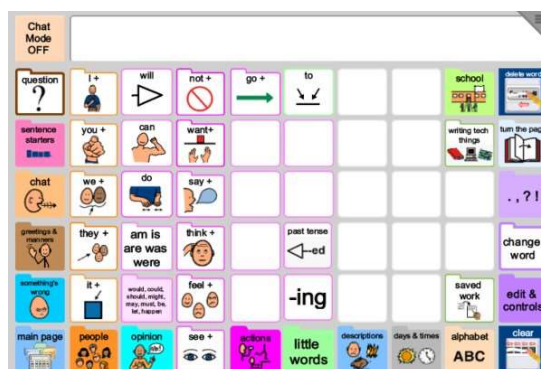
- Skal der laves en side med tilpasning af ord/symboler for aktuelle handlinger (ud fra **PODD 60 EKW actions popup**) med link fra HANDLINGER på første bogside.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 60 EKW book popup**) med link fra VEND SIDEN.

PODD 60 Emne sider (topic pages)

Bruges til at tilføje ordforråd til skole emner

PODD 60 EKW topic first page

- Bruges som første side i en emnesektion
- Indeholder alle standard links til ordforråd i andre sektioner og links til popups med forventelig tilgrænsende ordforråd for at få adgang til kerne ordforråd fra fast placerede steder.
- Indeholder datids og nutids bøjninger
- Indeholder direkte link tilbage til SKOLE sektion og link til SKRIVE OG IT TING
- Indeholder link til siden GEMT ARBEJDE for lettere at gemme skriftligt arbejde om dette emne.
- Indeholder 18 felter til at tilføje ord/symboler



Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

- Skal der laves en side med tilpasning af ord/symboler for aktuelle handlinger (ud fra **PODD 60 EKW actions popup**) med link fra HANDLINGER på første emneside.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 60 EKW topic second page**) med link fra VEND SIDEN.

PODD 60 skolefag (School Subject Pages)

Bruges til at tilføje ordforråd til skolefag.

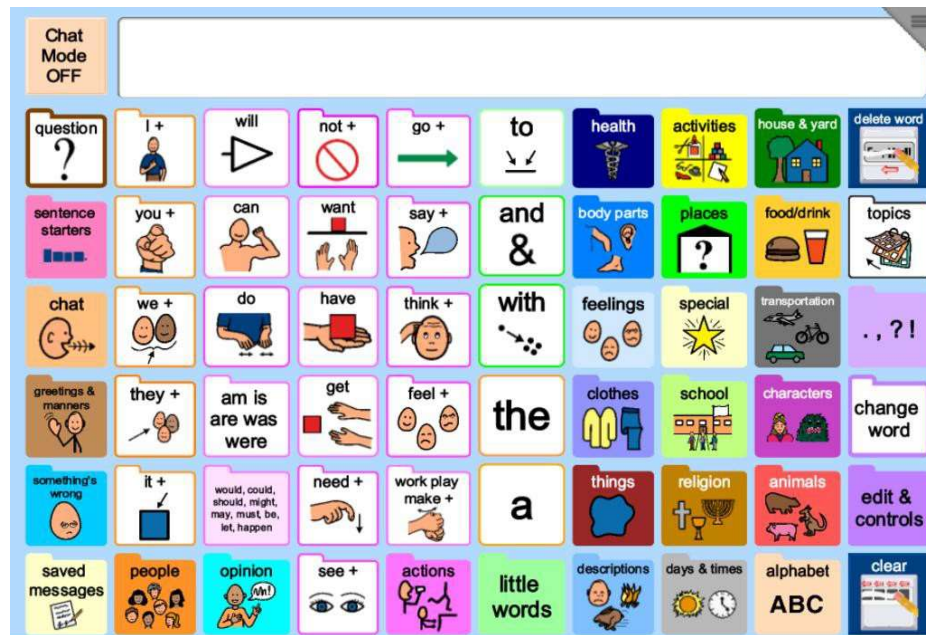
Der er ingen særlig skabelon til disse sider, da der er mange blanke sider tilgængelige i dette sidesæt (I SKOLE sektionen, vælg sider til SKOLEFAG for at se de eksisterende og blanke skolefagssider).

- Indeholder alle standard links til ordforråd i andre sektioner og links til popups med forventelig tilgrænsende ordforråd for at få adgang til kerne ordforråd fra fast placerede steder.
- Indeholder datids og nutids bøjninger
- Indeholder direkte link tilbage til SKOLE sektion og link til SKRIVE OG IT TING
- Indeholder link til siden GEMT ARBEJDE for lettere at gemme skriftligt arbejde om dette emne.
- Indeholder direkte link til TOPIC/EMNE sider.
- Der er allerede linket blank HANDLINGER-side og popup anden side fra skolefagssider i dette sidesæt.



For yderligere tilpasning af sider i programmet henvises til Tobii Dynavox danske manual til Tobii Dynavox Compass

PODD 60 Kompleks syntaks



Sidesættet PODD 60 kompleks syntaks er designet til børn og unge som er i stand til at bruge hele ord, symboler og ordbøjninger til at danne komplekse til at kommunikere en bred vifte af formål. Stavning med ordprædiktion er tilgængelig, men et stort ordforråd er tilgængelig for personer som stadig er i gang med at lære at stave og for at øge effektiviteten hos de som kan stave til brug i kommunikation.

Dette sidesæt har en sproglig kompleksitet og en organisering af ordforråd som svarer til PODD kommunikationsbøgerne med kompleks syntaks tosidet 90+ og sideflap og tosidet 100+.

Sidesættet PODD 60 kompleks syntaks indeholder sætningsstartere, kerneordforråd og forudsigteligt tilgrænsende ordforråd til at øge effektiviteten af kommunikation

Dette sidesæt bruger også forventet tilknyttede popups med verbers bøjninger for at øge effektiviteten. Når et verbum vælges i sidesættet PODD 60 kompleks syntaks viser der sig en lille popup automatisk tilknyttet verbets oprindelige plads så brugeren kan vælge den krævede form af verbet. **Dette er den vigtige forskel mellem sidesættet PODD 60 udvidede nøgleord og sidesættet PODD 60 kompleks syntaks.**



Denne komplekse udgave af PODD 60 bør kun vælges til personer, som er vant til at bruge ordbøjninger. Personer, som stadig er i færd med at lære brugen af verbers bøjninger vil finde versionen af PODD 60 med udvidede nøgleord mindre konfronterende.

Andre forskelle mellem sidesættene PODD 60 kompleks syntaks og PODD 60 udvidede nøgleord er:

- EN, ET og DEN, DET er tilgængelige via popup, som også findes på alle andre sider (disse ord findes i sektionen med SMÅORD i versionen med udvidede nøgleord).
- Øget brug af skrevne ord, uden symboler ved visse ord og fraser.

Startsiden i sidesættet 60 kompleks syntaks indeholder generelt ordforråd som kan bruges til hurtig snak inden for kendte emner og et hovednavigations indeks til at få adgang til ordforråd i andre sektioner

Popups benyttes til at udvide mængden og variationen af det ordforråd, som er til rådighed. For eksempel, variationer af JEG, MIN, MIT, MINE (findes på et felt i en papirbog med "smart partner" system) er der adgang til via popup med link fra "JEG" felt.



- Bemærk at ordet "JEG" er på samme plads som det er på feltet som linker til "JEG" popup. Denne fysiske lighed øger effekten af kommunikation. da det ikke er nødvendigt at se eller flytte hånden for at nå ordet "JEG" efter at have valgt link knappen "JEG".
- "JEG" popup 'en omfatter også generelle sætningsstartere som begynder med "JEG" for at øge effekten af kommunikation. Bemærk at automatikken forstærkes af at verberne er placeret samme sted som de tilsvarende verber på startsiden.
- Det samme mønster er gentaget på alle popups med personlige stedord.

Navigation

Alle sektioner i 60 kompleks syntakt kan nås fra startside.

POPUP eller SIDEBASERET sektion?

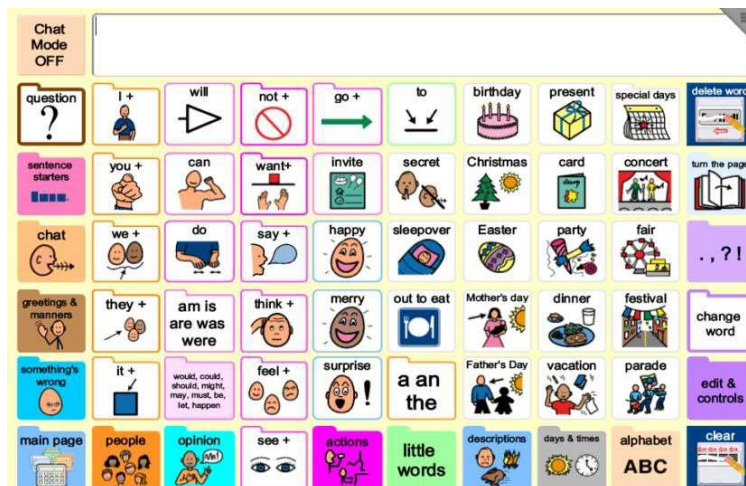
Nogle sektioner i sidesættet PODD 60 kompleks syntaks bruger på første side i sektionen popups som lukker automatisk. Den første side i andre afsnit er en side, der kræver navigation tilbage til hovedsiden via en STARTSIDE link knap. Valget af en side eller popup sektion som første side er baseret på mønstre for brug af ordforråd i den aktuelle sektion samt behovet for forudsigeligt tilgrænsende ordforråd, som ikke er medtaget i kerneordforrådet på hovedsiden.

For eksempel vælges sektionen STEDER ofte for kun at vælge ét ord fra denne sektion. Sætninger som skal bruge ordforråd fra STEDER kan startes ved hjælp af kerneordforråd på startside og derefter navigation til sektionen STEDER for at få adgang ét sted bestemt ord.



Steder Popup

Fra sektionen "SÆRLIGE BEGIVENHEDER" vil der ofte vælges flere ord, og man kan fortsætte samtaler om særlige begivenheder, der kræver ordforråd fra denne sektion i flere turskift. Det er derfor mere effektivt at forblive i denne sektion for kunne vælge mere end et ord fra sektionen, uden at skulle vende tilbage til hovedsiden mellem hvert ord.



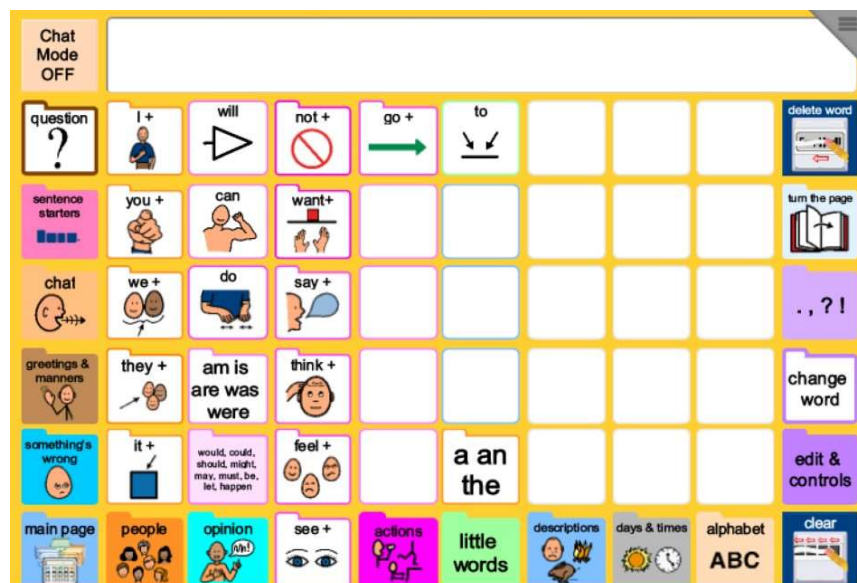
Særlige
begivenheder
side

Et sidelayout er også mere effektivt til sider med aktiviteter, emner og skolefag, hvor der er brug for mange ordforråds-elementer fra den aktuelle sektion under igangværende interaktion.

For at opnå en mere effektiv kommunikation er der links til nedenstående ofte brugte sektioner på alle **SIDER**:

- SPØRGSMÅL
- SÆTNINGSSTARTERE
- SNAK
- HILSE OG MANERER
- DER ER NOGET GALT
- PERSONER
- MENING
- HANDLINGER (hvert emne sin aktuelle side med specifikke verber til sektionen, foruden link til hovedsiden for handlinger hvor verber er organiseret alfabetisk)
- SMÅORD
- BESKRIVELSER
- DAG OG TID
- ALFABET
- POPUP MED SÆTNINGSTEGN
- POPUP MED ORDBØJNINGER
- REDIGERING OG KONTROL

Links til popups med forventede tilgrænsende personlige stedord og de mest brugte verber er medtaget på alle sider i PODD 60 kompleks syntaks. Fra alle verber er der link til deres bøjninger.



Siden Sætningsstartere (sentence starters)

Siden sætningsstartere omfatter almindeligt anvendte sætningsstartere og introduktion til emner for at understøtte mere effektiv kommunikation.

Nogle af felterne på denne side linker til andre sider med ordforråd for at tilføje yderligere forudsigelig start på sætninger som færdiggøres med ordforråd fra andre sektioner. Indholdet fra felter på denne side indsættes i beskedfeltet



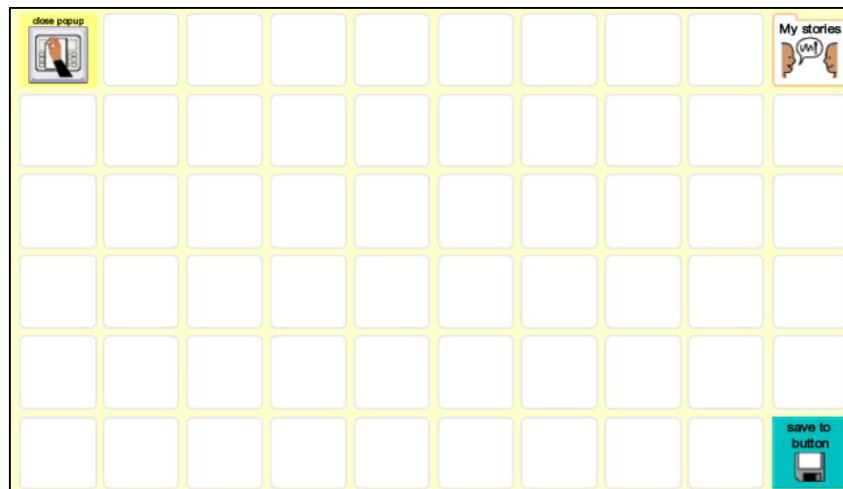
Snakke ord (chat words)

Sektionen med snakkeord (chat) i PODD 60, medtager social og kommunikativ håndtering og fraser til at reparere samtalen som ofte skal kunne siges hurtigt og skal kunne siges højt. Felter på denne side er programmeret til at sige feltets tekst for hurtigere at igangsætte kommunikationen (dvs. at de ikke indsættes i beskedfeltet). Felter med ord som der nogle gange er brug for at føje til beskedfeltet er gentaget på siden med SÆTNINGSSTARTERE. Der er et link til VITTIGHEDER på denne side.



Gemte beskeder/meddelelser

Denne side giver mulighed for at gemme personlige beskeder og historier.



Typer af sider

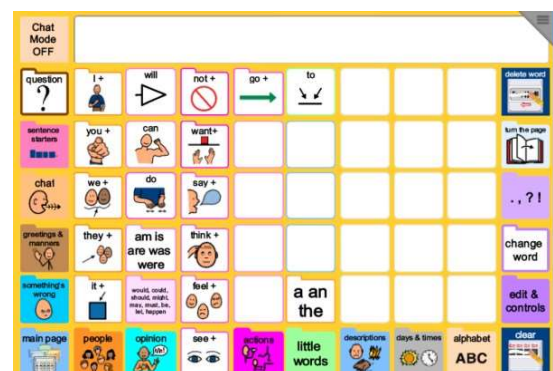
Der anvendes en række forskellige sidetypografier i PODD 60 kompleks syntaks der passer til forskellige kommunikationsfunktioner. Skabeloner til alle disse sider er medtaget i PODD 60 kompleks syntaks for at lette oprettelse af nye sider.

I menuen *Indstillinger* åbnes Ny Side, vælg skabeloner fra mappe PODD 60 kompleks syntaks.

.

PODD 60 page grid

- Bruges som den første side i en sektion eller en aktivitetsspecifik side.
- Indeholder alle standard links til ordforråd i andre sektioner og links til popups med forventelig tilgrænsende ordforråd for at få adgang til kerne ordforråd fra fast placerede steder
- Indeholder 21 felter til at tilføje ord/symboler.
- Fire knapper med pink kant er forberedt til verber med links til popups med bøjning af verber



Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

- Skal der laves handlingsside (ud fra **PODD 60 actions popup**) med link fra HANDLINGER.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 60 popup**) med link fra VEND SIDEN.

PODD 60 actions Popup (popup med handlinger/verber)

- Bruges til at tilføje verber som er specifikke for en sektion
- Indeholder links til den generelle og alfabetisk organiserede sektion med verber.
- Alle felter er forprogrammerede til at linke til den rette placering af popup med verbets bøjninger.
- **BRUG IKKE knappen byt, hvis siden med verber skal tilpasses, da det vil resultere i popup med bøjning, der ikke passer med verbets placering!**

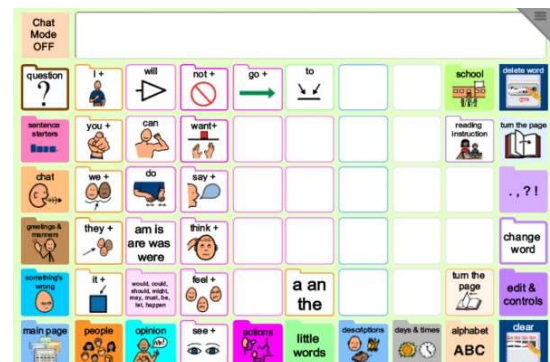


PODD 60 Bogsider (Book Pages)

Bruges til historie-specifikke sider og er designede til at understøtte interaktion (instruktion og gruppediskussion). Bemærk at disse sider er designet til at øge effektiviteten i interaktion og gruppediskussion om en bestemt historie/tekst, ikke for at læse bøger højt.

PODD 60 Book First Page

- Bruges som første side ved en historiespecifik side
- Indeholder alle standard links til ordforråd i andre sektioner og links til popups med forventelig tilgrænsende ordforråd for at få adgang til kerne ordforråd fra fast placerede steder
- Indeholder et link til siden læseinstruktion for at medtage ordforråd til læse/skrive indlæring.
- Indeholder 19 felter til at tilføje ord/symboler
- Fire knapper med pink kant er forberedt til verber med links til popups med bøjning af verber



Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

- Skal der laves en side med tilpasning af ord/symboler for aktuelle handlinger (ud fra **PODD 60 book actions**) med link fra HANDLINGER på første bogsider.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 60 book second page**) med link fra VEND SIDEN.

PODD 60 Emnesider (topic pages)

Bruges til at tilføje ordforråd til skole emner

PODD 60 Topic First Page

- Bruges som første side i en emneside
- Indeholder alle standard links til ordforråd i andre sektioner og links til popups med forventelig tilgrænsende ordforråd for at få adgang til kerne ordforråd fra fast placerede steder
- Indeholder direkte link tilbage til SKOLE sektion og link til SKRIVE OG IT TING
- Indeholder link til siden GEMT ARBEJDE for lettere at gemme skriftligt arbejde om dette emne.
- Indeholder 19 felter til at tilføje ord/symboler
- Fire knapper med pink kant er forberedt til verber med links til popups med bøjning af verber

Udover tilpasning af ordforråd på denne side:

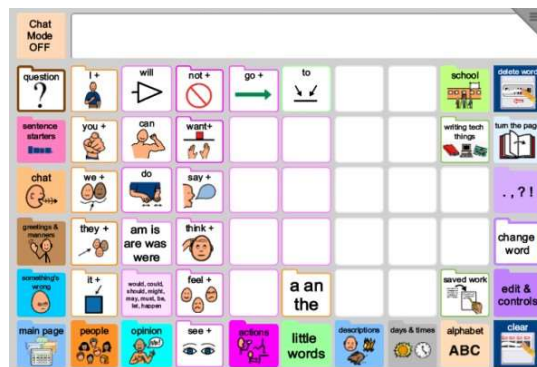
- Skal der laves en side med tilpasning af ord/symboler for aktuelle handlinger (ud fra **PODD 60 topic actions**) med link fra HANDLINGER på første emneside.
- Der skal desuden laves en side (ud fra **PODD 60 topic second page**) med link fra VEND SIDEN.

PODD 60 skolefag (School subject pages)

Bruges til at tilføje ordforråd til skolefag.

Der er ingen særlige skabeloner til disse sider, da der er mange blanke sider tilgængelige i dette sidesæt (I SKOLE sektionen, vælg SUBJECT PAGES/SKOLEFAGS-SIDER for at se de eksisterende og blanke skolefagssider).

- Indeholder alle standard links til ordforråd i andre sektioner og links til popups med forventelig tilgrænsende ordforråd for at få adgang til kerne ordforråd fra fast placerede steder.
- Indeholder direkte link tilbage til SKOLE sektion og link til SKRIVE OG IT TING
- Indeholder link til siden GEMT ARBEJDE for lettere at gemme skriftligt arbejde om dette emne.
- Indeholder direkte link til TOPIC/EMNE sider.
- Indeholder 13 felter til at tilføje ord/symboler
- Der er allerede linket blank HANDLINGER-side og popup anden side fra skolefagssider i dette sidesæt.
- To knapper med pink kant er forberedt til verber med links til popups med bøjning af verber



For yderligere tilpasning af sider i programmet henvises til Tobii Dynavox danske manual til Tobii Dynavox Compass